

Sygn. akt III A Ua 501/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Pietkun
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.) SSA Kazimierz Josiak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji M. J.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 1 lutego 2012 r. sygn. akt VII U 940/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 lipca 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił wnioskodawcy M. J. prawa do uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym u rodziców w okresie od 1 stycznia 1975 r. do 14.07.1978r. z uwagi na to, że już decyzją z dnia 19 marca 2003r. do ustalenia prawa i wysokości emerytury uwzględniono wymagane przepisami 25 lat (300 miesięcy) okresów składkowych i nie składkowych, w tym udokumentowanych łącznie 286 miesięcy, z czego 258 miesięcy stanowiących okres składkowy (21 lat, 6 miesięcy i 19 dni), 28 miesięcy okresu nieskładkowego (2 lata, 4 miesiące i 2 dni) oraz niezbędny okres uzupełniający 14 miesięcy (w sumie 9 lat i 7 dni), tj. okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

M. J. od powyższej decyzji wniósł odwołanie.

Wyrokiem z dnia 1 lutego 2012r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze odwołanie to oddalił.

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

M. J. w dniu 24 lutego 2003r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę przedkładając m. in. zaświadczenie Urzędu Miasta i Gminy w L. z dnia 8 stycznia 1998 r. o posiadaniu przez rodziców wnioskodawcy własnego gospodarstwa rolnego w M. w okresie od 12 października 1945 r. do 14 lipca 1978r. oraz pisemne zeznania świadków podających, że wnioskodawca w okresie od 25 marca 1964r. do 14 lipca 1978r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Wnioskodawca przedstawił także zaświadczenie z dnia 14 maja 2002r., że w okresie od 18 października 1967r. do 17 lipca 1969r. był zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w C. - Zakładzie Rolnym w M. oraz świadectwo z dnia 23 czerwca 1993 r. o pracy na podstawie umowy zlecenia w (...) Spółdzielni (...) w K. w okresie od 3 maja 1979r. do 26 lipca 1980 r. wraz z decyzją o podleganiu z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu od dnia 3 czerwca 1979r. Do organu rentowego wpłynął również życiorys wnioskodawcy sporządzony w 1982r., w którym wnioskodawca jako datę rozpoczęcia pracy w Spółdzielni (...) w K. wskazał 1975r.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2003r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy emeryturę na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS od dnia 25 marca 2003 r. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 21 lat, 6 miesięcy (tj.258 miesięcy) okresów składkowych oraz 2 lata, 4 miesiące okresów nieskładkowych (28 miesięcy). Okresy pracy w gospodarstwie rolnym od 25.03.1964r. do 17.10.1967 r. oraz od 18.07.1969r. do 31.12.1974 r. (9 lat, 8 dni) uznano w niezbędnym zakresie (tj.14 miesięcy) jako okresy uzupełniające wobec braku co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy w gospodarstwie rolnym w charakterze domownika od 01.01.1975 r. do 14.07.1978 r. ponieważ z życiorysu wnioskodawcy wynikało, że od 1975 r. był zatrudniony w Zakładzie (...). Organ rentowy wyjaśnił przy tym, że okres ten ze względu na to, że przypada na czas przed upływem 25 lat licząc od daty uprawnień do emerytury nie miałby wpływu na wymiar świadczenia.

W związku z nadesłaniem przez wnioskodawcę pisemnych zeznań świadka dotyczących okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców od 01.01.1975 r. do 14.07.1978 r. organ rentowy ponownie rozpatrzył sprawę i decyzją z dnia 1 lipca 2011 r. na podstawie art.10 i art. 56 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił M. J. prawa do uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym u rodziców w okresie od 01.01.1975 r. do 14.07.1978 r. z uwagi na to, że już decyzją o przyznaniu emerytury z 2003 r. do ustalenia prawa i wysokości świadczenia uwzględniono wymagane przepisami 25 lat (300 miesięcy) okresów składkowych i nieskładkowych, w tym udokumentowanych łącznie 286 miesięcy, z czego 258 miesięcy stanowiących okres składkowy (21 lat, 6 miesięcy i 19 dni), 28 miesięcy okresu nieskładkowego (2 lata, 4 miesiące i 2 dni) oraz niezbędny okres uzupełniający 14 miesięcy (w sumie 9 lat i 7 dni), tj. okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Okresy pracy w gospodarstwie rolnym zostały wnioskodawcy doliczone do okresów wymaganych do uzyskania prawa do emerytury w zakresie niezbędnym do uzupełnienia stażu pracy. Okresy te przyjęto zarówno do ustalenia prawa do emerytury, jak i do obliczenia wysokości świadczenia, zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Uwzględnienie w podstawie wymiaru świadczenia innych okresów pracy w gospodarstwie rolnym nie znajdują uzasadnienia w obowiązujących przepisach, ponieważ nie została w okresach tych odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne. Zaskarżona decyzja jest zatem prawidłowa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy tj: art. 233 § 1 i 2 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo jedynie na korzyść organu rentowego, brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem części tego materiału tj. zeznań świadka Z. B. na okoliczność pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym w okresie od 01.01.1975 r. do 14.07.1978 r., a nadto z pominięciem dowodów na okoliczność pracy wnioskodawcy w Spółdzielni (...) w K. w okresie od 3.05.1979 r., a nie jak twierdzi organ rentowy od 1 stycznia 1975 r. Wnioskodawca zarzucił również naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy tj: art. 56 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędną jego wykładnię, polegającą na stwierdzeniu, iż nie można zaliczyć całego udowodnionego okresu pracy w gospodarstwie rolnym do ustalenia prawa do emerytury, skoro z ust. 3 art. 56 jasno wynika, iż organ rentowy

ustalając prawo do emerytury winien wziąć pod uwagę cały okres pracy w gospodarstwie rolnym. Gdyby ZUS uznał okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, w charakterze domownika w łącznym okresie od 25 marca 1964 r. do 14 lipca 1978 r. to licząc od dnia 14 lipca 1978 r. do dnia nabycia prawa do emerytury tj. do dnia 25 marca 2003 r. upłynąłby okres 24 lat, 8 miesięcy i 20 dni, a zatem spełniony byłby warunek, iż zaliczeniu do wymiaru świadczenia cały udowodniony okres pracy w gospodarstwie rolnym jeżeli przypadłaby nie wcześniej niż 25 lat przed ustaleniem prawa do emerytury. Ponadto wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, powodujące, że pominięto w obliczeniu emerytury wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym, w wymiarze 12 lat, a zaliczono jedynie 14 miesięcy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona.

Trafnie wskazuje Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że nie jest możliwe przeliczenie przysługującego wnioskodawcy świadczenia emerytalnego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w oparciu o okres podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1975r. do 14 lipca 1978r.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych, (t.j. Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. W myśl ust. 3 tego artykułu, okresów tych nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Na podstawie art. 56 ust. 1 natomiast, osobie, której przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględniono okresy pracy w gospodarstwie rolnym określone w art. 10, oblicza się wysokość przysługującego świadczenia jako część świadczenia obliczonego w myśl art. 53, z uwzględnieniem okresów pracy w gospodarstwie rolnym, proporcjonalnie do udziału okresów składkowych i nieskładkowych w okresie stanowiącym sumę okresów składkowych, nieskładkowych i uwzględnionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym. Zgodnie z ust. 3 powołanego artykułu, świadczenie, którego wysokość ustalono w myśl ust. 1 lub 2, zwiększa się o kwotę odpowiadającą części składkowej emerytury ustalonej według zasad wymiaru określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, z uwzględnieniem całego udowodnionego okresu pracy w gospodarstwie rolnym, z tym że okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym - bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu - po ukończeniu 16 roku życia, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r., uwzględnia się, jeżeli przypadają nie wcześniej niż 25 lat przed ustaleniem prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2003r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, uwzględniając 21 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 2 lata i 4 miesiące okresów nieskładkowych, jak również 14 miesięcy okresów pracy w gospodarstwie rolnym jako okresów uzupełniających, wobec barku 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych niezbędnych do przyznania wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Wymienione okresy zostały uwzględnione zarówno przy ustalaniu prawa do emerytury jak i przy ustaleniu jej wysokości. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił wnioskodawcy przy obliczaniu wysokości świadczenia okresu ubezpieczenia społecznego rolników od 1 stycznia 1975r. do 14 lipca 1978r., bowiem, jak wyżej wskazano, okres ten nie został zaliczony do okresu niezbędnego do ustalenia prawa do emerytury. Zgodnie natomiast z cytowanym art. 56 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, osobie, której przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględniono

okresy pracy w gospodarstwie rolnym określone w art. 10, oblicza się wysokość przysługującego świadczenia z uwzględnieniem okresów pracy w gospodarstwie rolnym, przyjętych do ustalenia prawa do świadczenia.

Ustępu 3 powołanego artykułu nie można interpretować, jak tego chce wnioskodawca, w oderwaniu od ust. 1, co oznacza, że nie jest możliwe zwiększenie emerytury przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym, który nie został przyjęty do ustalenia prawa do emerytury.

Wnioskodawca nie spełnia także przesłanek do zwiększenia emerytury na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przepis ten pozwala bowiem wyłącznie na uwzględnienie tych okresów w pracy w gospodarstwie rolnym, za które odprowadzona została składka na ubezpieczenie, a ponadto wyłącznie w przypadku, gdy okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, co jak wyżej wskazano, miało miejsce.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, że decyzja organu rentowego odmawiająca przeliczenia przysługującego wnioskodawcy świadczenia emerytalnego przy uwzględnieniu okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 stycznia 1975r. do 14 lipca 1978r., jest prawidłowa, a wyrok Sądu Okręgowego oddalający odwołanie wnioskodawcy od wymienionej decyzji, jako trafny, nie może zostać uchylony ani też zmieniony.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

K.S.